

Kritik mot Byggnadsnämnden i Munkedals kommun för handläggningen av ett ärende om förhandsbesked enligt plan- och bygglagen m.m.

Beslutet i korthet: I beslutet kritiseras byggnadsnämnden för att den inte lämnat information enligt 9 kap. 27 § plan- och bygglagen om att handläggningstiden av ett ärende om förhandsbesked hade förlängts. Nämnden får också kritik för att ha gett sökanden besked om att överklagandetiden förlängdes trots att ett sådant beslut inte är möjligt att fatta och för att även på annat sätt ha gett sökanden uppfattningen att han fått anstånd med att överklaga. Utöver detta innehåller beslutet uttalanden om hur byggnadsnämnderna bör tillämpa reglerna om mottagningsbevis i 9 kap. 27 § plan- och bygglagen.

Anmälan

I en anmälan som kom in till JO den 7 maj 2014 framförde AA klagomål mot Byggnadsnämnden i Munkedals kommun med anledning av bl.a. handläggningstiden av hans ansökan om förhandsbesked och hanteringen av hans överklagande av nämndens beslut. Han skrev bl.a. följande:

Han ansökte om förhandsbesked avseende avstyckning och bygglov för nybyggnation av enbostadshus på sin fastighet. Efter 17 veckor fick han del av nämndens beslut enligt vilket nämnden avslög hans ansökan. Den 5 juli 2013 skrev han i ett e-postmeddelande till nämnden att han hade för avsikt att överklaga beslutet när han hade fått all information. Han skrev vidare att så länge det pågick en diskussion borde överklagandetiden förlängas. En tjänsteman beviljade förlängd överklagandetid t.o.m. den 19 juli 2013. Den 18 juli 2013 bjöds han till ett möte hos förvaltningen som skulle äga rum några veckor senare. Vid mötet skulle berörda tjänstemän vara närvarande, och han skulle få all information. Han förutsatte att tiden för överklagande förlängdes till efter mötet. När han direkt efter mötet ville överklaga nämndens beslut fick han beskedet att tiden för överklagande hade gått ut.

Utredning

Handlingar i nämndens ärende BR 2013-0028 begärdes in och granskades.

JO begärde därefter att byggnadsnämnden skulle lämna upplysningar om och yttra sig över handläggningstiden av AA:s ansökan om förhandsbesked och hanteringen av hans överklagande. Av yttrandet skulle särskilt framgå hur handläggningen förhöll sig dels till bestämmelsen i 9 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, dels till bestämmelserna i 13 kap. 16 § samma lag och 23 § andra stycket förvaltningslagen (1986:223), FL.

Byggnadsnämnden beslutade vid ett sammanträde den 8 oktober 2014 att lämna följande yttrande till JO:

Plan- och bygglagens 9 kap. 27 § reglerar hur länge Byggnadsnämnden får handlägga ett ärende innan beslut måste fattas. Den maximala handläggningstiden efter det att kompletta handlingar inlämnats är 10 veckor. Dock får handläggningstiden förlängas med ytterligare 10 veckor om det är nödvändigt för utredning i ärendet. Sökanden ska informeras när byggnadsnämnden avser tillämpa förlängd handläggningstid och skälen till denna förlängning.

Plan- och bygglagens 13 kap. 16 § reglerar vad som gäller för överklagandetid i PBL-ärenden.

Förvaltningslagens 23 § reglerar hur och när ett myndighetsbeslut kan överklagas. Ett beslut ska överklagas skriftligt till den myndighet som fattat beslutet och senast inom 3 veckor från det att sökanden fått del av beslutet.

I detta aktuella fall har förlängd handläggningstid enligt PBL 9 kap. 27 § tillämpats. Ärendet är komplext då det handlar om en tänkt byggnation av bostadshus på en tomtplats/fastighet med höjdvariation på ca 25 meter. Besök på den tänkta byggplatsen samt omfattande kommunicering med den sökande ingick i beredningen av ärendet. Markens allmänna lämplighet för byggnation ska även bedömas. De rent byggtekniska förutsättningarna ska även innefatta tillgänglighetskraven i PBL. Sammantaget innebar detta den något förlängda handläggningstiden i detta ärende.

Efter att beslut fattats har detta tillsammans med överklagandebilaga delgetts sökanden den 24 juni 2013. Sökanden har därefter, på egen begäran, fått beslut om utsträckt överklagandetid till den 19 juli 2013.

JO har uppmanat att berörd befattningshavare även ska ges möjlighet att yttra sig i detta ärende. Tyvärr är detta inte möjligt då aktuell befattningshavare slutat sin anställning i Munkedals kommun.

Beslut

Byggnadsnämnden anser sig ha uppfyllt såväl PBL:s krav på ärendehanteringstid som upplysningsplikt till sökanden. Vidare anser nämnden att sökanden väl informerats om hur och när det fattade beslutet skulle kunna överklagas.

Byggnadsnämnden anser vidare att den överprövning som skett av länsstyrelsen i detta ärende påvisar på att ärende hanterats korrekt och enligt såväl PBL som förvaltningslagens bestämmelser.

Bedömning

Information om förlängd handläggningstid

I 9 kap. 27 § första stycket PBL föreskrivs att byggnadsnämnden ska handlägga ärenden om lov och förhandsbesked skyndsamt och meddela sitt beslut om lov eller förhandsbesked inom tio veckor från det att den fullständiga ansökningen kom in till nämnden. Om det är nödvändigt på grund av utredningen i ärendet, får tiden förlängas en gång med högst tio veckor utöver de ursprungliga tio veckorna. Sökanden ska informeras om förlängningen och skälen för den innan den ursprungliga tidsfristen gått ut.

AA:s ansökan om förhandsbesked kom in till nämnden den 19 februari 2013, och byggnadsnämnden meddelade sitt beslut den 13 juni 2013, dvs. efter drygt 16 veckor. Det var uppenbarligen en fullständig ansökan eftersom nämnden inte begärde komplettering från AA. Byggnadsnämnden har i sitt remissvar uppgett att förlängd handläggningstid enligt 9 kap. 27 § PBL tillämpades i det aktuella ärendet. Såvitt framgår av utredningen fick AA emellertid inte någon information om att nämnden beslutade att en förlängning av tioveckorsfristen var nödvändig. Nämnden kan inte undgå kritik för detta.

Mottagningsbevis

I 9 kap. 27 § andra stycket PBL finns en upplysning om att bestämmelser om att ett mottagningsbevis ska skickas till sökanden när en fullständig ansökan har kommit in och om innehållet i ett sådant bevis finns i 8 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden. I de handlingar som JO rekviderat från nämnden finns inga anteckningar om att AA har fått något mottagningsbevis. Jag har i tidigare beslut (se t.ex. JO 2013/14 s. 529, dnr 4086-2011) uttalat att det, även om nämndens skyldighet att skicka mottagningsbevis formellt sett bara gäller vissa av lovärendena, är lämpligt att nämnderna tillämpar regeln om mottagningsbevis i 9 kap. 27 § andra stycket PBL generellt. Det är en otymplig ordning att särbehandla vissa lovärenden. Och viktigare är att det är till fördel för alla enskilda att få klart besked om när ansökan bedömts som fullständig och när ett beslut således kan förväntas. Det finns emellertid inte skäl att i detta ärende kritisera nämnden för att den inte skickat ett mottagningsbevis till AA.

Nämndens åtgärder sedan ärendet avgjorts

Enligt 13 kap. 16 § PBL finns bestämmelser om överklagande av byggnadsnämndens beslut om bl.a. förhandsbesked i 23–25 §§ FL. Av dessa paragrafer framgår följande:

En skrivelse med ett överklagande ska lämnas in till den myndighet som har meddelat det överklagade beslutet inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Beslutsmyndigheten prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid och ska, om detta är fallet, överlämna skrivelsen och övriga handlingar i ärendet till den myndighet som ska pröva

överklagandet. Om skrivelsen har kommit in för sent, ska beslutsmyndigheten som regel avvisa den.

Av utredningen framgår bl.a. följande: AA fick del av byggnadsnämndens beslut om avslag på ansökan om förhandsbeskedet den 24 juni 2013. Därefter skickade AA flera skrivelser till nämnden och begärde i en av skrivelserna förlängd överklagandetid eftersom han ville ha svar på frågor. Den 9 juli 2013 meddelade bygglovschefen att överklagandetiden var förlängd till den 19 juli 2013 på grund av uteblivet svar från byggenheten. Den 18 juli 2013 skrev en handläggare till AA att han kunde ordna ett möte vid vilket AA:s frågor kunde redas ut. Den 19 augusti 2013 hölls ett möte mellan företrädare för nämnden och AA. Den 12 september 2013 avvisade nämnden AA:s överklagande som kom in till nämnden samma dag.

Som angetts ovan räknas tiden för överklagande från den dag då klaganden fick del av beslutet. I det aktuella fallet började överklagandetiden alltså löpa den 24 juni 2013. En myndighet har inte rätt att själv bestämma överklagandetiden eller hur den ska beräknas (se bl.a. JO 2000/01 s. 495, dnr 4150-1999). Bygglovschefens meddelande om att överklagandetiden förlängdes saknar alltså stöd i gällande bestämmelser. I stället borde AA ha informerats om att nämnden inte kunde förlänga överklagandetiden och att ett överklagande skulle lämnas in senast den 15 juli 2013.

AA har uppgett att han förutsatte att överklagandetiden förlängdes ytterligare när han bjöds in till ett möte vid vilket företrädare för nämnden skulle svara på frågor. Jag har viss förståelse för att ett sådant missförstånd kunde uppstå. Det finns givetvis ingenting att invända mot att nämnden kom överens med AA om ett möte. Bygglovschefens meddelande den 9 juli 2013 hade emellertid gett intryck av att nämnden kunde förlänga överklagandetiden i avvaktan på att den besvarar frågor. Det är därför förståeligt att nämndens handläggning kunde uppfattas på det sätt som AA gjorde. Enligt min mening borde nämnden ha informerat AA om att kraven på utformningen av ett överklagande inte är särskilt höga och frågat honom om skrivelsen den 15 juli 2013 skulle uppfattas som ett överklagande.

Sammanfattningsvis förtjänar byggnadsnämnden kritik även i denna del.

Vad AA i övrigt anfört ger inte anledning till någon ytterligare åtgärd eller något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.